

Dokument nr. 8:7

(1999-2000)

Forslag fra stortingsrepresentantene Jan Petersen, Inge Lønning og Petter Løvik om tiltak for å styrke grunnskolens ungdomstrinn

Til Stortinget

Bakgrunn

Det har lenge vært stor enighet om at grunnskolens ungdomstrinn har behov for reformer. Under behandlingen av prinsipper og retningslinjer for den ti-årige grunnskolen var det f.eks. enighet i komiteen om at «det er grunn til å vie ungdomstrinnet spesiell oppmerksomhet» (jf. Innst. S. nr. 15 (1995-1996)). Dette behovet er ikke blitt mindre i tiden som er gått siden. En rapport fra Senter for atferdsforskning ved Høgskolen i Stavanger viser f.eks. at hver fjerde niendeklassing mener at skolen er lite meningsfull, mens 40 pst. av elevene finner skolen lite interessant. Forskerne som står bak rapporten sier bl.a. at «hvis et økende antall elever får et negativt forhold til læring, er det alarmerende i dagens samfunn, der krav til omstilling og ny læring stadig blir skjerpet» (sitert i Aftenposten 30. mars 1999).

Høyre mener at det er nødvendig å ta denne utfordringen på alvor. Selv om det ikke er mulig å trekke frem ett eller noen få enkelttiltak som alene vil fjerne problemene, mener Høyre at det er både mulig og nødvendig å gjennomføre tiltak som kan gjøre ungdomsskolen mer meningsfull for langt flere elever enn i dag. Høyre mener at nøkkelen til en mer meningsfull ungdomsskole ligger i en sterkere satsing på mangfold, valgfrihet og individuell tilpasning. Dette har lenge vært honnørbegreper i skolepolitikken, men i praksis er det gjort for lite for å gjøre dette til virkelighet i skolehverdagen.

Det er allment akseptert at behovet for differensiering øker med stigende alder. Høyre ønsker å ta konsekvensen av dette ved å åpne for at elevene på ungdomstrinnet får gradvis større valgfrihet, med bedre muligheter for spesialisering og faglig fordypning. Muligheten til faglig fordypning må gjelde både teoretiske og praktiske/estetiske fag, slik at alle elever får anledning til å trekke fordel av tilbudet.

Høyre mener at denne spesialiseringen/fordypningen også må komme eleven til gode ved opptak til videregående skole, ved at valgfaget/valgfagene tel-

ler med ved fastsettelse av konkurransepoeng. Dette vil gi den enkelte elev mulighet til direkte å influere på egne muligheter til å bli tatt opp på ønsket studieretning – noe som kan være spesielt viktig for elever som ønsker seg en bestemt yrkesfaglig utdanning.

Gjennom mange år har undersøkelser avdekket at mange lærere på ungdomstrinnet ikke har de nødvendige faglige forutsetninger for å undervise i fag de i dag må undervise i. Dette gjelder både realfag og språkfag. Høyres primære forslag er en omlegging av lærerutdannelsen med sikte på differensierte opplegg rettet inn mot de enkelte trinn i grunnskolen. For ungdomstrinnets vedkommende er imidlertid viktig å sikre at lærerne har det nødvendige faglige grunnlag i sine undervisningsfag. Høyres forslag om at lærere som underviser i teorifag på ungdomstrinnet skal ha minst ett års faglig fordypning vil være et viktig bidrag til en nødvendig faglig styrkelse av ungdomstrinnet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag for Stortinget om omorganisering av grunnskolens ungdomstrinn, med sikte på å gi elevene gradvis større valgfrihet og større mulighet for faglig fordypning.
2. Stortinget ber Regjeringen endre forskriftene til opplæringsloven slik at valgfag kan telle med ved beregning av konkurransepoeng i forbindelse med opptak til videregående opplæring.
3. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kompetansekravene for lærere på grunnskolens ungdomstrinn slik at lærere som underviser i teorifag skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.

7. oktober 1999